

Vanløse Miljøcenter

Årsplan 2009/2010

1	Indledning.....	3
2	Tænk globalt – handl lokalt.....	3
3	Geografisk beskrivelse.....	4
4	Målgrupper og arbejdsmetoder.....	5
5	Indsatser	6
6	Energi og klima	8
7	Affald og renholdelse	10
8	Køb GRØNT – lokalt	11
9	Vandet og det grønne i Vanløse	12
10	Trafik	15

1 Indledning

Årsplanen beskriver de aktiviteter, der planlægges iværksat i 2009 og samtidig beskrives strategien for 2009/2010. Denne årsplan er udarbejdet af den arbejdsgruppe, som blev nedsat på baggrund af et opstartsmøde afholdt i begyndelsen af maj 2008. Årsplanen udstikker rammerne for de kommende medarbejdere. Arbejdsgruppen har forsøgt at balancere mellem at opstille konkrete mål og arbejdsopgaver og hensyntagen til de kommende bestyrelsesmedlemmer og medarbejderen mulighed for at præge arbejdet.

Vanløse Miljøcenter åbner 1. december 2008, og pga. det sene opstartstidspunkt på året har vi valgt, at denne årsplan alene omhandler aktiviteter i 2009. Centrets ansatte vil være fuldt beskæftiget i december måned med at anskaffe kontor-inventar, IT og tage de første kontakter til de relevante samarbejdspartnere, heriblandt de øvrige agendacentre. Endvidere vil vi lægge vægt på, at køre en proces, så der skabes et godt og solidt fundament for samarbejdet/samspelet mellem de ansatte og bestyrelsen.

2 Tænk globalt – handl lokalt

Disse berømte ord fra Brundtlandrapporten fra 1987, har aldrig været mere aktuelle. Miljø og ikke mindst klima er for alvor kommet på dagsorden de sidste par år. Der er blandt eksperter, politikere og almindelige borgere kommet en helt anden bevidsthed om vigtigheden af, at vi skal tage vare på miljøet, og en erkendelse af, at vores handlinger i dagligdagen påvirker det globale klima.

Dette har bl.a. betydet, at den enkeltes egen indflydelse på klodens tilstand er kommet langt mere i fokus. Det er en udvikling, som Vanløse Miljøcenter vil støtte op om og aktivt bruge i sit arbejde. Miljøcentrets lokale arbejde skal ses i sammenhæng med større globale og regionale tiltag. Miljøcentrets bidrag er i høj grad at tænke miljø ind i nye sammenhænge, og sætte fokus på den enkelte borgers handlemuligheder.

Vanløse Miljøcenters vision

Det er Vanløse Miljøcenters vision at skabe en bæredygtig bydel.

Det lokale arbejde i Vanløse Miljøcenter skal ses i en større sammenhæng, og ideen om, at selv små ændringer lokalt gavner positivt globalt, er en bærende tanke i arbejdet.

Vanløse Miljøcenter vil arbejde på at indtage en central rolle i miljøarbejdet i bydelen, og vil forsøge at støtte op om så mange som muligt af de miljø- og agendaaktiviteter som centrets målgrupper kommer med. Vanløse Miljøcenter vil være et fyrtårn i miljøarbejdet i bydelen.

Vanløse Miljøcenter vil:

- aktivt bidrage med at sætte fokus på, hvad vi hver især kan gøre – hvilke handlemuligheder vi har for at reducere de negative påvirkninger vores daglige aktiviteter udgør på det globale og lokale klima og miljø.
- støtte og udvikle det lokale miljøarbejde ved at inspirere og engagere borgerne og erhvervslivet til aktivt at deltage i miljøprojekter.
- være med til at styrke bydelens grønne identitet og forbedre kvaliteten af de rekreative ressourcer.
- arbejde på at begrænse de miljøfaktorer, der negativt påvirker vores livskvalitet.

3 Geografisk beskrivelse

Der er ca. 36.000 Vanløseborgere i København. Vanløse fremstår som en blanding af villaområder og områder med etageboliger. Etageejendommene udgør omkring 80 % af boligmassen i Vanløse, mens villaer og rækkehuse – som arealmæssigt dominerer bydelen – kun udgør omkring 20 %.

Mod vest og syd er Vanløse afgrænset af Krogebjerg Parken, Damhusengen, Damhussøen og Grøndalsparken. Mod nordøst er Vanløse afgrænset af Bellahøjmarken.

Vanløse fremstår som en bydel der på én gang rummer de kvaliteter, som findes i 'landsbyen' og samtidig de kvaliteter, som hører storbyen til. Vanløse gennemskæres af flere store indfaldsveje til København, S-toget og endelig er Vanløse endestation for Metroen.

4 Målgrupper og arbejdsmetoder

Miljøcentret har alle borgere og alle der har deres arbejde i Vanløse som målgruppe. Der skal således samarbejdes bredt og snævert og på kryds og tværs med erhvervslivet, skolerne, institutionerne, grundejere, lejere, det frivillige foreningsliv osv. Det er væsentligt for Vanløse Miljøcenters succes, at miljøarbejdet forankres, og at der kan skabes en videreudvikling af allerede eksisterende aktiviteter i de forskellige målgrupper i Vanløse. De forskellige målgrupper betyder, at der vil blive arbejdet på forskellig vis i forhold til målgrupperne, og i forhold til det enkelte projekt.

I nogle projekter vil miljø- og klimainformation blive kombineret med oplevelser, i andre sammenhænge vil vi vælge i højere grad at tale til den enkeltes interesse i et klimaperspektiv, f.eks. når der kan spares på økonomien samtidig med, at der tages hensyn til miljøet. I nogle tilfælde vil der blive samarbejdet med allerede engagerede borgere i bydelen.

I andre sammenhænge vil "nye" grupper blive inddraget i det fremadrettede og nødvendige arbejde ved at tænke miljø ind i deres aktiviteter. I forholdet til skoler og institutioner vil der blive lagt vægt på formidling, undervisning og oplevelser målrettet børnenes alder og vidensniveau.

5 Indsatser

Ved opstartsmødet i Kulturhuset den 8. maj 2008, vedrørende etablering af det nye Agenda 21 center i Vanløse, hvor alle interesserede foreninger, udvalg og borgere i Vanløse havde mulighed for at deltage, blev der formuleret en lang række forslag, ideer og ønsker til hvad Vanløse Miljøcenter burde arbejde med. Arbejdsgruppen har arbejdet videre med alle disse forslag og har valgt i forhold til Årsplan2009 at centrets arbejde vil operere inden for fem temaer:

- **Energi og klima**
- **Affald og renholdelse**
- **Køb GRØNT - lokalt**
- **Vandet og det grønne i Vanløse**
- **Trafik**

Energi og klima rangerer højt på den politiske dagsorden i Københavns Kommune, nationalt og globalt. Samtidig holdes klimatopmødet 2009 i København og derfor vælger vi at lade energi og klima være det dominerende tema for centrets arbejde i 2009,. Samtidig skal det være en samlende paraply for de øvrige temaer. Det betyder i praksis, at de fire øvrige temaer vil blive hægtet op på Energi og klima, og derfor forventer vi synergi mellem indsatserne i 2009. Det betyder også, at vi kan fokusere centrets samlede arbejde.

Centret ser flere muligheder for samarbejde med kommunen omkring udvalgte aktiviteter inden for de fem temaer. Herudover vil centret støtte op om kommunens miljøarbejde, således at centret støtter op om København som

Miljømetropol, Københavns Agenda-21 plan mv. Centret vil i det omfang det er muligt deltage i kommunens arrangementer, og løbende samarbejde med de øvrige agendacentre.

Opstart

At starte op og sætte skub i en bæredygtig udvikling i bydelen handler om at sætte en standard på områder som formidling, netværksdannelse, inddragelse, visioner og udsyn. Det er derfor væsentligt at miljøcentret med den nye leder i spidsen i opstartsperioden og med de første aktiviteter arbejder på at fremme en åben og kreativ proces, der har fokus på ovenstående elementer.

I 2009 skal vi arbejde intensivt med dels at udbrede kendskabet til Vanløse Miljøcenter og dels med at etablere kontakter til centrets målgrupper og potentielle samarbejdsrelationer. Vanløse Miljøcenter ønsker i opstartsfasen og fremover at profilere sig i de lokale ugeaviser med artikler og evt.. med en tilbagevendende miljøklumme. Udadrettet skal der arrangeres et åbent-hus arrangement og en indvielse af miljøcentret, der som event skal være en øjenåbner for borgerne til det potentiale og de muligheder Vanløse Miljøcenter rummer. Arrangementet skal ske i forlængelse af indflytningen i de nye lokaler i februar/marts 2009.

Miljøpulje

For at understøtte det generelle miljøarbejde i bydelen opretter Vanløse Miljøcenter en miljøpulje, første gang i 2009. Puljen kan søges af alle centrets målgrupper. De ikke-kommercielle/ikke-professionelle forslag vil som udgangspunkt blive prioriteret højt. Projekterne skal være mindst 25 % selvfinansieret eller egen arbejdskraft skal indgå i projektet som medfinansiering.

Miljøfestival

Vanløse Miljøcenter vil hvert år deltage i Københavns Miljøfestival med udvalgte temaer inden for centrets arbejdsområde. Der vil typisk blive præsenteret information om hvad vi hver især kan gøre krydret med events og oplevelser. Det er centrets intention at Miljøfestivalen skal være et tilbagevendende arrangement, som der tales om i bydelen.

6 Energi og klima

Status

Fakta er at hver københavnere udleder alt for meget CO₂. En stor del af denne udledning skyldes vores energiforbrug til opvarmning og brug af elektricitet. Københavns Kommune har som målsætning, at CO₂ udledningen inden udgangen af 2015 skal være reduceret med mindst 20% i forhold til 2005. Fakta er også at parcelhuse har et større energiforbrug end lejligheder.

Målsætning

På energi- og klimaområdet er det en reduktion af CO₂-udslippet, der er i fokus. Forbruget af energi i Vanløse skal synliggøres og nedbringes, og hvor det er muligt at ændre til alternative CO₂-neutrale energikilder, skal der gøres en indsats. Centret vil arbejde målrettet på at få afdækket og formidlet, hvordan vi hver især kan reducere vores CO₂-udslip.

.

Aktiviteter

Det forventes at klimatopmødet i 2009 vil skærpe interessen for miljø og for Vanløse Miljøcenter, og derfor ser vi klimatopmødet, som en rigtig god platform for at komme i gang. For at give Energi og klima særligt fokus vil vi ansætte en projektmedarbejder, hurtigst muligt efter centret er startet.

- **Energibesparelse**

På hjemmesiden skal det være muligt at finde energispareråd samt links til relevante emner, arrangementer o. lign. inden for klima- og energi-området.

- **Elspareråd**

Der skal arbejdes med at synliggøre elforbruget og med at få afdækket de "dårlige" vaner. Borgerne i Vanløse kan låne Miljøcentrets energikuffert, der indeholder sparometer, mappe med elspare råd m.m.

- **Homeparties om fjernvarme**
Miljøcentret vil invitere til homeparties hos villaejerne om rigtig indstilling af fjernvarmeanlægget. Vi vil give råd og vejledning ude hos borgerne og satse på at lære villaejerne, at det ved omtanke og enkelte handlinger er muligt at reducere fjernvarmeregningen og stadig have det varmt og behageligt i hjemmet.
- **Energifamilier**
Det er tanken, at der i 2009 vil blive taget initiativ til at etablere et netværk af energifamilier. Ideen er at energifamilierne skal indgå i et projekt, der går ud på at sætte fokus på energiforbruget i typiske familier. Målsætningen er at vise, at det er muligt at leve et "normalt" liv med et minimalt forbrug af energi.

Potentielle samarbejdspartnere

Borgere, erhvervsvirksomheder, grundejerforeninger, lejerboligforeninger, private udlejere, viceværter, lokalaviserne, Vanløse Lokaludvalg, skoler, institutioner, Energitjenesten og andre relevante energirådgivere.

Succeskriterier

Vanløse Miljøcenter skal være et sted, hvor man kan henvende sig og få gode råd og vejledning om, hvordan man kan spare på energien. Miljøcentret vil være kendt og anerkendt for at motivere til løsninger på energiområdet, der er fremtidssikrede og til gavn for borgerne i lokalsamfundet..

- Der skal afholdes mindst tre fjernvarme homeparties i 2009. Energikufferten og Miljøcentrets sparOmetre skal være udlånt mindst ti gange i 2009.
- Netværket af energifamilierne er blevet etableret i 2009.
- Miljøcentret har deltaget i kommunens aktiviteter omkring klimatopmødet 2009.

7 Affald og renholdelse

Status

Fakta er at mængden af husholdnings affald stiger og genbrugsprocenterne stagnerer. I høringsudkastet til Affaldsplan 2012 har Københavns Kommune som målsætning, at 34.000 tons af det affald, der ellers ville gå til forbrænding i 2012, bliver sorteret fra til mere egnede behandlingsformer. Det svarer til at forbrændingsbehovet bliver ca. 10 % mindre end i dag. Udlicitering af R98 er nu en realitet, og det skal sikres at kvaliteten for affaldssortering som minimum er den samme som hidtil – gerne bedre.

Målsætning

Formålet med centrets arbejde inden for affaldsområdet er at sætte fokus på de stigende affaldsmængder og konsekvenserne af dette. Samtidig vil vi arbejde på, at vi får en renere bydel.

Aktiviteter

- **Vanløse – ren bydel**

For at sætte fokus på renholdelse og fjerne affald rundt omkring i bybilledet og i de grønne områder vil Vanløse Miljøcenter støtte op om de eksisterende kampagner fx DNS landsdækkende affaldsindsamling i april, samt Vanløse Lokaludvalgs affaldsindsamling for skoler og institutioner, som blev afholdt første gang i foråret 2008.

Potentielle samarbejdspartnere

Danmarks Naturfredningsforening, Enggruppen, Vanløse Lokaludvalg, borgerne, grundejerforeninger, boligforeninger, viceværter/gårdmænd, institutionerne, Københavns Miljønetværk, lokalaviserne.

Succeskriterier

- Affaldsdag 2009 afholdt med mere end 50 deltagere.
- Der indsamles mere end 2 ton affald, og involveres flere skoler og institutioner end der deltog i Vanløse Lokaludvalgs affaldsindsamling i 2008.
- Mindst en boligforening har opnået det grønne diplom i 2009.
- Ekskursion til Amagerforbrænding afholdt én gang

8 Køb GRØNT – lokalt

Status

Der er på nuværende tidspunkt én ”grøn frisør” i Vanløse. Det er dog muligt at købe et varieret udvalg af økologiske varer i de lokale dagligvarebutikker.

Målsætning

Det skal være nemt for borgerne i Vanløse at være miljøbevidste i deres indkøb af alt fra dagligvarer og håarklipning til større forbrugsgoder, som fx A-mærkede produkter. Der skal være et bredt udvalg af økologiske og miljømærkede varer til salg lokalt i Vanløse.

Aktiviteter

Det bliver bl.a. Vanløse Miljøcenters opgave at være med til at motivere og inspirere til, at der komme grønne butikker i Vanløse. En grøn butik får hjælp til at spare på energien og sortere affaldet. Derved gavner forretningen ikke alene miljøet, men også sin egen økonomi. Samtidig er det forventningen, at også miljøbevidste kunder i højere grad vil handle i forretningen.

- **”Økologisk marked”**
Der skal arbejdes på muligheden for at afholde et økologisk marked i forbindelse med næste års arrangement af ”Vanløse på den anden ende”. Markedet vil give mulighed for at skabe synlighed omkring økologiske og miljømærkede produkter. Samtidig vil der være underholdende, debatskabende og øjenåbnende præsentation af de grønne initiativer som Vanløse Miljøcenter har iværksat.
- **”Henne om hjørnet”**
Flere af de andre agendacenter har udgivet den lokale guide til grønne indkøb ”Henne om hjørnet”. Vanløse Miljøcenter vil arbejde på, at der udgives en vanløseudgave af folderen.
- **Det nye butikscenter**
Vi vil arbejde for, at det nye butikscenter, som planlægges ved Vanløse station skal have mindst 10% grønne butikker af det samlede antal forretninger.

Potentielle samarbejdspartnere

De lokale handlende, Vanløse Erhvervs- og Handelsforening, Københavns Miljønetværk og de andre agendacentre.

Succeskriterier

- At vi har haft kontakt til Vanløse Erhvervs- og Handelsforening for at motivere og inspirere til deltagelse i "Grøn butik". Når der er 10 grønne butikker i Vanløse, vil centret udgive en vanløseudgave af "Henne om hjørnet".
- Holdt foredrag om kemi for nybagte forældre i samarbejde med sundhedsplejerskerne i Vanløse mindst én gang i 2009.

9 Vandet og det grønne i Vanløse

Status

Vanløse har store og sammenhængende grønne områder, og sammen med de mange villahaver fremstår Vanløse som en grøn bydel. De store grønne områder vil alle inden for den nærmeste fremtid være omfattet af fredninger. Den biologiske mangfoldighed i de grønne områder ønskes forbedret.

Alt for mange haveejere bruger stadigvæk for mange giftstoffer til bekæmpelse af ukrudt og skadedyr.

Vandet er et andet karakteristisk element i Vanløse. Vi har både sø og å. Kvaliteten af vandområderne er dog ikke tilfredsstillende, og især Harrestrup Å og Grøndalsåen er en indsats påkrævet for at højne kvaliteten til et tilfredsstillende niveau.

Målsætning

Vanløse skal være en endnu mere grøn bydel. Den biologiske mangfoldighed i de grønne og blå områder bliver væsentligt bedre, og der er mange naturmæssige oplevelsesmuligheder. Åerne i Vanløse skal være tilgængelige og have et mere naturligt udseende. Den biologiske mangfoldighed i haverne øges

fordi brugen af giftstoffer mindskes, og samtidig forbedres grundlaget for en fremtidig indvinding af grundvand til drikkevand i Vanløse.

Aktiviteter

Vanløse Miljøcenter vil sætte fokus på værdien af vandet og de grønne områder og være med til at give borgerne flere naturoplevelser, ved at gennemføre forskellige arrangementer i tilknytning til vandet og de grønne områder.

Vanløse Miljøcenter vil arbejde med ideen om, at centret på sigt skal kunne tilbyde "naturvejledning og undervisningstilbud" i de grønne og blå områder i Vanløse.

- **"Pesticidkampagne"**

Vanløse Miljøcenter vil hægte sig på kommunens igangværende pesticidkampagne og gennem denne formidle viden om hvordan haveejere og viceværter/gårdmænd kan erstatte pesticider og andre giftstoffer med mere miljøvenlige metoder.

- **"Økologiske Haver"**

Økologien skal ind i haverne og pesticiderne og kunstgødningen skal ud. Miljøcentret vil arbejde på at alle haver i Vanløse er økologiske.

- **"Damhustræf"**

Miljøcentret vil arbejde på at få etableret et årligt tilbagevendende arrangement omkring Damhusengen og Damhussøen. Det forventes, at det bliver et arrangement i lighed med Mosetræffet i Utterslev Mose. Arrangementet er især henvendt til børnefamilier, der ønsker en god oplevelse i den lokale natur.

- **Byg en fuglekassedag**

En gang om året arrangerer Miljøcentret "Byg en fuglekassedag". Miljøcentret sørger for de nødvendige materialer og borgerne kommer og deltager. Udover at bygge en fuglekasse bliver der mulighed for at lære fuglene i bydelen at kende. Hvordan ser de ud? Hvad spiser de? Hvor bor de?

- **Plejeplaner**

Vanløse Miljøcenter vil deltage i kommunens arbejde omkring plejeplanerne for de grønne områder med henblik på at øge oplevelsesværdien, derfor skal den biologiske mangfoldighed forbedres, således naturformidling til børnehaver, skoler og borgere kan blive en succes.

Potentielle samarbejdspartnere

Borgere, Enggruppen, grundejerforeninger, andelsboligforeninger, viceværter/gårdmænd, lejerboligforeninger, Vanløse Lokaludvalg, Center for Miljø, Center for Park & Natur, institutionerne, skolerne, idrætsforeningerne, naturvejlederne i København og de andre agendacentre.

Succeskriterier

- Byg en fuglekassedag er blevet afholdt en gang i 2009.
- Damhustræffet er blevet afholdt i 2009.
- Deltaget i møder med Center for Park & Natur for at opnå en forbedring af den biologiske mangfoldighed.
- Centret har formidlet pesticidkampagnen på hjemmesiden og i de lokale aviser.

10 Trafik

Status

Vanløse er gennemskåret af flere store indfaldsveje, og en stor del af borgerne i bydelen er udsat for en betragtelig sundhedsskadelig luftforurening og støjbelastning. Jernbane Allé og Jydeholmen mangler cykelstier og forholdene for cykelparkering omkring Vanløse Station er mildt sagt lidt af et kaos. Vanløses grønne cykelrute er et forhindringsløb mellem biler og samtidig udgør bilkørsel ved bydelens skoler et væsentligt utryghedsmoment.

Biltrafikken er ligeledes ansvarlig for ca. 25% af Danmarks samlede CO₂-udledning.

Målsætning

Målsætningen er at alle – især børn og ældre – skal kunne færdes trygt og sikkert på egen hånd i trafikken i bydelen. Det er målet, at den interne trafik i Vanløse, på sigt, i langt højere grad, end i dag, foretages til fods eller på cykel, hvorved de miljø- og sundhedsskadelige konsekvenser af trafikken bliver reduceret. Ulemperne fra den stigende udefrakommende trafik i Vanløse må ikke forringe livskvaliteten for borgerne.

Aktiviteter

Vanløse Miljøcenter vil arbejde for, at anvise en aktiv hverdag – via illustrative eksempler – der helt eller delvist kan klares uden bil. Der søges penge til at ansætte en studentermedhjælp, der kan arbejde energirigtig transport og trafik spørgsmål generelt. Herudover kobles aktiviteterne til "Energi og klima" temaet i det omfang, det er muligt.

- "Trafikkampagner"

Vanløse Miljøcenter vil støtte op om eksisterende kampagner for at fremme cykeltrafikken f.eks. "Alle børn cykler" og "Vi cykler til arbejde". Miljøcentret vil arbejde på, i samarbejde med Vanløse Erhvervs- og Handelsforening, at igangsætte en kampagne "Vi cykler på indkøb".

- **"Delebiler"**
Miljøcentret vil arbejde for at fremme delebiler i Vanløse.
- **"Information om miljøvenlig kørsel"**
Miljøcentret vil tilbyde information om miljøvenlig kørsel for de borgere, som er afhængige af bilen som transportmiddel.

Potentielle samarbejdspartnere

Vanløse Lokaludvalg, De aktive cyklister i Vanløse, Borgerne, Københavns Delebiler, Hertz Delebilen, Danske Delebiler, Københavns Kommune, Handelsforeningen, Dansk Cyklistforbund og andre relevante.

Succeskriterier

- Der er taget kontakt til de forskellige delebilsordninger og aftalt samarbejde.
- Der er reklameret for "Alle børn cykler" og "Vi cykler til arbejde" i Vanløse.
- Miljøcentret har markeret sig flere gange i de lokale medier med oplysning om miljøvenlig kørsel og brug af cykel.